РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

10 май 2007 година*

По дело C-391/04

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Symvoulio tis Epikrateias (Гърция) с акт от 6 юли 2004 г., постъпил в Съда на 14 септември 2004 г., в рамките на производство по дело

Ypourgos Oikonomikon,

Proïstamenos DOY Amfissas

срещу

Charilaos Georgakis,

СЪДЪТ (трети състав)

състоящ се от: г-н A. Rosas, председател на състав, г-н A. Borg Barthet и г-н U. Lõhmus (докладчик), съдии,

* Език на производството: гръцки.

генерален адвокат: г-н P. Mengozzi,
секретар: г-жа L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 13 юли 2006 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за г-н Georgakis, от адв. N. Korogiannakis и адв. A. Mouzaki, dikigoroi,

— за гръцкото правителство, от г-н M. Apessos и г-н S. Spyropoulos, както и от г-жа S. Trekli и г-жа M. Tassopoulou, в качеството на представители,

— за италианското правителство, от г-н I. M. Braguglia, в качеството на представител, подпомаган от г-н P. Gentili, avvocato dello Stato,

— за Комисията на Европейските общности, от г-н G. Braun и г-н G. Zavvos, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 26 октомври 2006 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 1—4 от Директива 89/592/ЕИО на Съвета от 13 ноември 1989 година относно координирането на правните уредби относно търговията с вътрешна информация (ОВ L 334, стр. 30).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Ypourgos Oikonomikon (министър на финансите) и Proïstamenos DOY Amfissas (данъчна администрация, Amphissa), от една страна, и г-н Georgakis, от друга страна, относно използването на вътрешна информация от последния поради участието му, заедно с другите главни акционери и членове на управителния съвет на дружество, в предварително уговорени между тях борсови сделки, с които се цели изкуствено завишаване на курса на ценните книжа на това дружество.

Правна уредба

Общностна правна уредба

3 Член 1 от Директива 89/592 предвижда:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

1) „вътрешна информация“ означава информация, която не е направена публично достояние, която има конкретен характер и се отнася до един

или повече емитенти на ценни книжа, или една или повече ценни книжа и която, ако се направи публично достояние, би могла да повлияе чувствително на курса на тази ценна книга или ценни книжа;

2) „ценни книжа“ означава:

а) акциите и облигациите, както и ценните книжа, еквивалентни на акциите и облигациите;

[...]

когато те са допуснати до търговия на регулиран пазар, наблюдаван от органите, признати от публичните власти, функциониращ редовно и публично достъпен по пряк или непряк начин.“ [неофициален превод]

4 По смисъла на член 2, параграф 1 от тази директива:

„Всяка държава-членка забранява на лицата, които:

— поради качеството им на членове на управителните, ръководните или надзорните органи на емитента,

— поради участието им в капитала на емитента,

или

— поради това, че имат достъп до тази информация с оглед на изпълнението на работата им, на професията им или на техните функции,

разполагат с вътрешна информация, да придобиват или прехвърлят за своя сметка или за сметка на друго лице, пряко или непряко, ценни книжа на емитента или на емитентите, за които се отнася тази информация, като използват съзнателно тази вътрешна информация." [неофициален превод]

5 По силата на член 3 от Директива 89/592:

„Всяка държава-членка забранява на лицата, за които се прилага забраната по член 2 и които разполагат с вътрешна информация:

а) да съобщават тази вътрешна информация на трето лице, освен ако това не е в рамките на нормалните условия на изпълнение на работата им, на професията им или на техните функции;

б) да склоняват или препоръчват на трето лице да придобие или прехвърли или да придобие или да прехвърли чрез друго лице въз основа на тази вътрешна информация ценни книжа като определените в член 1, точка 2 in fine." [неофициален превод]

6 Член 4 от тази директива предвижда:

„Всяка държава-членка прилага забраната, предвидена в член 2, и спрямо всяко лице, различно от визираните в посочения член, което съзнателно разполага с вътрешна информация, чийто пряк или непряк източник може да бъде само лице, посочено в член 2.“ [неофициален превод]

Национална правна уредба

7 Директива 89/592 е транспонирана в гръцкото право с президентски декрет № 53/1992 относно действията на лицата, разполагащи с вътрешна информация (по-нататък наричан „декретът“). С последния се цели съобразяване на законодателството в областта на фондовите борси с тази директива.

8 Членове 2, 3 и 4 от декрета възпроизвеждат съответно членове 1, 2 и 3 от Директива 89/592.

9 Член 5 от декрета, в духа на член 4 от тази директива, гласи:

„Забраните, предвидени в членове 3 и 4 от настоящия декрет, се прилагат също така спрямо всяко лице, различно от лицата, визирани в посочения член, което съзнателно разполага с вътрешна информация, чийто пряк или непряк източник може да бъде само лице, посочено в член 3.“

10 Член 11 от декрета предвижда:

„При нарушение на разпоредбите на член 3, параграфи 1 и 2 и на членове 4 и 5 от настоящия декрет, освен санкциите, предвидени в член 30, параграфи 1 и 3 от Закон № 1806/1988, Комисията за капиталовите пазари налага глоба с минимален размер от 10 милиона гръцки драхми и с максимален размер до един милиард гръцки драхми или сума, равняваща се на петорния размер на печалбата, реализирана от лицето, използвало вътрешната информация."

11 Член 34 от Закон № 3632/1928 гласи:

„Наказва се с лишаване от свобода и с глоба до 50 000 GRD или само с едно от тези наказания:

а) този, който умишлено използва специфични средства, с които може да въведе в заблуждение обществеността, за да повлияе на борсовите цени с цел неоснователно облагодетелстване [...]"

12 Член 72, параграф 1 от Закон № 1969/1991 предвижда:

„Който умишлено разпространява, чрез печата или чрез друго средство, невярна или неточна информация, която може да повлияе на курса на една или [на] няколко ценни книжа, търгувани на борсата, се наказва с лишаване от свобода и с глоба до сто милиона гръцки драхми."

13 Член 76, параграф 10 от този закон гласи:

„Без да се засягат общите наказателни разпоредби, Комисията за капиталовите пазари има правомощие да налага глоба до сто милиона гръцки драхми на предприятията, нарушаващи законодателството в областта на капиталовите пазари или решенията на тази комисия."

14 Член 30 от Закон № 1806/1988 предвижда налагане на наказателноправни санкции на лицата, разполагащи с поверителна информация, които я използват неправомерно.

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

15 Вследствие на кризата на борсата през месец ноември 1996 г. Дирекция „Капиталови пазари и фондови борси" към Министерството на икономиката извършва проверки по отношение на сделките, свързани с акциите на дружествата Parnassos и Atemke. Лицата, за които съществуват сериозни индикации, че са нарушили законодателството в областта на капиталовите пазари, са приканени да представят обяснения.

16 Според данните, с които разполага борсата в Атина, през август 1996 г. г-н Georgakis и членовете на семейството му (по-нататък наричани „групата Georgakis") са главните акционерни в дружеството Parnassos. В същия период Parnassos и дъщерното му дружество Syrios AVEE притежават контролния пакет акции на дружеството Atemke. Във всички случаи става въпрос за поименни акции. Както г-н Georgakis, така и по-голяма част от членовете на споменатата група заседават в управителните съвети на Parnassos и на Atemke — дружества, в които те заемат ръководни длъжности.

17 По препоръка на финансовите си съветници, членовете на групата Georgakis решават да поддържат курса на акциите на дружеството Parnassos в период, в който се усеща тенденция на намаляване на тяхната стойност. В резултат на това те извършват различни сделки по продажба, покупка и обратно изкупуване на акциите на Parnassos и Atemke, като сделките са осъществени между тях, дружеството Parnassos и чуждестранен институционален инвеститор.

18 Комисията за капиталовите пазари приема, че по този начин г-н Georgakis е извършил сделки с ценни книжа, като е използвал вътрешна информация, и му налага глоба в размер на 70 000 000 GRD. Решението ѝ е потвърдено от Trimeles Dioikitiko Protodikeio Livadias (Първоинстанционен административен съд, Livadia).

19 Г-н Georgakis е обвинен по-конкретно в извършването на следните сделки: прехвърляне на 92 000 акции на дружеството Parnassos и на 11 100 акции на дружеството Atemke, както и участие като купувач в една от двадесет и шестте спорни сделки във връзка с акциите на дружеството Parnassos и участие като продавач на част от 112 500-те акции на дружеството Atemke, който член на групата купува от определени нейни членове. По време на тези сделки нито една акция не била предложена на откритията пазар и всички акции били продавани и закупувани най-вече от членовете на групата Georgakis. Тези сделки били уговорени предварително, тъй като споменатите членове на групата са осъществили покупките и продажбите вследствие на решението си да поддържат курса на акциите на дружеството Parnassos. Те целели изкуствено увеличаване на обема на търговията с акциите на дружеството Parnassos, за да се създаде измамна представа за стойността им, независеща от стойността, която би била достигната без тези привидни сделки.

20 Г-н Georgakis обжалва първоинстанционното решение и Dioikitiko Efeteio Peiraios (Апелативен административен съд, Пирея) уважава жалбата му.

21 Ypourgos Oikonomikon и Proïstamenos DOY Amfissas подават касационна жалба пред Symvoulio tis Epikrateias за отмяна на това съдебно решение.

22 При тези условия, Symvoulio tis Epikrateias решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли или не в хипотеза, в която между лица или групи от лица, притежаващи едно от качествата, посочени в член 2, параграф 1 от Директива 89/592 [...], са били извършени предварително уговорени борсови сделки, водещи до изкуствено завишаване на курса на прехвърлените ценни книжа, страните по такива сделки да се считат като разполагащи с вътрешна информация по смисъла на членове 1 и 2 от посочената директива, което би довело до това спрямо тях да се прилага забраната да се използват вътрешни информации, предвидена в членове 2, 3 и 4 от директивата?“

По преюдициалния въпрос

23 С въпроса си препращащата юрисдикция иска по същество да установи дали членове 1 и 2 от Директива 89/592 трябва да се тълкуват в смисъл, че когато главните акционери и членове на управителния съвет на определено дружество се уговорят да извършат помежду си борсови сделки с ценни книжа на това дружество, с оглед на изкуственото поддържане на курса им, те разполагат с вътрешна информация, която използват съзнателно при осъществяването на посочените сделки.

24 За да се определи дали при обстоятелства като тези в главното производство група от лица действа въз основа на вътрешна информация, с която разполагат нейните членове, на първо място трябва да се провери дали решението да се извършат борсовите сделки е взето въз основа на прякото или непряко

съобщаване на информация от лице, принадлежащо към някоя от категориите, посочени в член 2 от Директива 89/592, което разполага с „вътрешна информация“ по смисъла на член 1, параграф 1 от тази директива.

25 От определението за препращане е видно, че решението, прието от членовете на групата Georgakis, да действат на вторичния пазар на ценни книжа по съгласуван начин, за да поддържат курса на акциите на дружеството Parnassos, в което те са главни акционери и членове на управителния съвет, е взето съобразно препоръките на финансовите им съветници.

26 От текста на член 1, параграф 1 от Директива 89/592 е видно, че за да се приеме информацията за „вътрешна информация“, тя трябва да отговаря на редица условия, а именно: да не е направена публично достояние, да има конкретен характер, да се отнася до емитент на ценни книжа или до самите ценни книжа и да може да повлияе чувствително на курса на посочените ценни книжа, ако се направи публично достояние.

27 Следователно обикновена препоръка да се предприемат определени мерки, направена единствено въз основа на експертна преценка на въпроса, не може да се приеме за отговаряща на подобни условия.

28 Член 2, параграф 1 от Директива 89/592 предвижда забрана за лицата, които по-специално поради качеството си на членове на управителните органи или поради тяхната работа, професия или функции разполагат с вътрешна информация относно една или повече ценни книжа, да използват тази информация при придобиване или прехвърляне на ценни книжа (вж. Решение от 22 ноември 2005 г. по дело Grøngaard и Bang, C-384/02, Recueil стр. I-9939, точка 23).

29 Член 3 от Директива 89/592 предвижда забрана същите лица да съобщават такава информация на трето лице и да препоръчват на трето лице пряко или непряко да придобива или да прехвърля ценни книжа въз основа на тази вътрешна информация, докато член 4 от тази директива предвижда забрана за всяко друго лице да използва вътрешна информация, получена от лице, принадлежащо към една от категориите, посочени в член 2, параграф 1 от директивата.

30 От акта за препращане е видно обаче, че финансовите съветници на групата Georgakis не са били в едно от положенията, посочени в споменатия член 2, параграф 1, и че освен това тяхната препоръка да се поддържа курса на акциите на дружеството Parnassos, когато се усеща тенденция към намаляване на стойността им, не се основава на информация, получена от лице, намиращо се в едно от описаните положения.

31 Следователно като са последвали препоръките на финансовите си съветници, членовете на групата Georgakis не са били подтикнати да осъществят спорните в главното производство сделки въз основа на информация, отговаряща на условията, посочени в член 1, параграф 1 от Директива 89/592. Те също така не са действали въз основа на сведение или съвкупност от сведения, получени пряко от лице, принадлежащо към една от категориите, визирани в член 2 от тази директива, или непряко, чрез посредничеството на трето лице.

32 На следващо място, трябва да се обсъди дали поради факта, че са участвали във вземане на решение като разглежданото в главното производство, при описаните по-горе обстоятелства, членовете на посочената група са разполагали с вътрешна информация по смисъла на член 1, параграф 1 от Директива 89/592.

33 Явно решението на членовете на групата Georgakis да се поддържа курсът на акциите на дружеството Parnassos определя обща позиция в рамките на групата

по отношение на сделките, които следва да се осъществят между членовете ѝ, за да се повиши изкуствено курсът на ценните книжа на дружеството Parnassos. Знанието за съществуването на подобно решение, както и за неговото съдържание, представлява вътрешна информация по смисъла на член 1, параграф 1 от Директива 89/592 за лицата, участвали във вземането му.

34 Действително, става въпрос за информация, която не е направена публично достояние, има конкретен характер, отнася се до ценни книжа и, ако бъде направена публично достояние, може да повлияе чувствително на курса на акциите на дружеството Parnassos, дори да доведе до борсовия му крах.

35 Ето защо забраната да се използва съзнателно вътрешна информация, предвидена в член 2 от Директива 89/592, се прилага спрямо лица като членовете на групата Georgakis, поради обстоятелството че са автори на подобна информация и са разполагали с нея в качеството си на главни акционери в дружеството Parnassos и на членове на управителния му съвет.

36 На последно място, трябва да се обсъди дали при изпълнение на решение като взетото в рамките на групата Georgakis, а именно чрез осъществяване на уговорените борсови сделки, членовете на такава група са използвали вътрешната информация, с която са разполагали, по смисъла на член 2 от Директива 89/592. Действително, от тази разпоредба и от дванадесетото съображение на директивата произтича, че търговията с вътрешна информация предполага не само да се разполага с вътрешна информация, но и тя да се използва.

37 От съображения от второ до пето на Директива 89/592 е видно, че тя цели да осигури доброто функциониране на вторичния пазар на ценни книжа и да запази доверието на инвеститорите, което почива по-специално на обстоятелството, че ще бъдат равнопоставени и защитени от незаконосъобразно използване на вътрешна информация (Решение по дело Grøngaard и Bang, посочено по-горе, точка 33).

38 Ето защо целта, преследвана със забраната, предвидена в член 2 от Директива 89/592, е да се гарантира равенството на съдоговарящите по определена борсова сделка, като се избегне възможността един от тях, който разполага с вътрешна информация и поради това е в по-благоприятно положение спрямо другите инвеститори, да извлече облага в ущърб на останалите, които не са запознати с нея.

39 Така когато в случай като този в главното производство всички съдоговарящи разполагат с една и съща информация, те са равнопоставени и информацията престава да бъде вътрешна за тях във връзка с изпълнението на решението, взето в рамките на групата. При тези условия, доколкото нито един от тях няма предимство пред останалите, сделките, осъществени между членовете на групата въз основа на тази информация, не представляват съзнателно използване на вътрешна информация по смисъла на член 2 от Директива 89/592.

40 Въпреки това гръцкото и италианското правителство считат, че изпълнението на решение като това в главното производство не трябва да се изключва от приложното поле на Директива 89/592. Те смятат, че когато предварителното решение да се извърши определена сделка включва опит да се въведат в заблуждение инвеститорите, когато то създава риск за функционирането на пазара на ценни книжа и е продиктувано от намерението да се извлече определена печалба, то свързаната с него информация е от решаващо значение и нейното използване може да нанесе „сериозен удар“ на прозрачността на пазара.

41 В конкретния случай, макар и да е вярно, че осъществяването на практики, целящи изкуствено завишаване на цените на определени ценни книжа посредством съгласувани сделки, може да доведе до загуба на доверието на инвеститорите в интегритета на финансовите пазари, факт е, че приложното поле на Директива 89/592 — единственият общностен акт, приложим спрямо обстоятелствата в главното производство — се ограничава до използването на вътрешна информация от лица, които притежават качеството „вътрешни лица“, или до съобщаването на информацията от тези лица на трети лица.

Следователно разпоредбите на тази директива не се прилагат за сделки, чиято цел е да се определи изкуствено и по съгласуван начин курсът на дадени ценни книжа

42 Това тълкуване се потвърждава от единадесетото съображение на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба) (ОВ L 96, стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 5, стр. 210), в което се посочва, че в момента на приемането ѝ съществуващата законова рамка на Общността, целяща да защити интегритета на пазара, е непълна, тъй като в някои държави-членки няма законодателство, обхващащо въпросите на манипулирането на цените и на разпространението на измамна информация. То се потвърждава също така от целта на тази директива, а именно да се предотвратят и санкционират злоупотребите на пазара, както когато са извършени под формата на търговия с вътрешна информация, така и когато представляват манипулиране на пазара, чиято легална дефиниция се намира в член 1, параграф 2 от посочената директива.

43 На последно място следва да се отбележи, че необходимостта да се осигури прозрачност в сделките, осъществени от лица, упражняващи ръководни функции в рамките на емитентите на ценни книжа, и когато е необходимо, от лица, които са тясно свързани с тях, не е била посочена като такава в Директива 89/592, докато от петнадесетото, двадесет и шестото и двадесет и седмото съображение на Директива 2003/6 е видно, че понятието за прозрачност е въведено като мярка за предотвратяване на злоупотребите на пазара в общностната рамка за защита на пазарите на финансови инструменти с приемането през 2003 г. на последната директива, която с влизането си в сила отменя Директива 89/592.

44 Следователно на поставения въпрос трябва да се отговори, че членове 1 и 2 от Директива 89/592 трябва да се тълкуват в смисъл, че когато главните акционери и членовете на управителния съвет на определено дружество се уговорят да извършат помежду си борсови сделки с ценни книжа на това дружество с оглед на изкуствено поддържане на курса им, те разполагат с вътрешна информация, която не използват съзнателно при осъществяването на посочените сделки.

По съдебните разноски

45 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

Членове 1 и 2 от Директива 89/592/ЕИО на Съвета от 13 ноември 1989 година относно координирането на правните уредби относно търговията с вътрешна информация трябва да се тълкуват в смисъл, че когато главните акционери и членовете на управителния съвет на определено дружество се уговорят да извършат помежду си борсови сделки с ценни книжа на това дружество с оглед на изкуствено поддържане на курса им, те разполагат с вътрешна информация, която не използват съзнателно при осъществяването на посочените сделки.

Подписи